

**Zacznij
przygotowania
do matury już dziś**

Kup vademecum

sklep.operon.pl/matura

KRYTERIA OCENIANIA ODPOWIEDZI Próbna Matura z OPERONEM

Wiedza o społeczeństwie Poziom rozszerzony

Listopad 2015

W niniejszym schemacie oceniania zadań otwartych są prezentowane przykładowe poprawne odpowiedzi. W tego typu zadaniach należy również uznać odpowiedzi ucznia, jeśli są inaczej sformułowane, ale ich sens jest zgodny z podanym schematem, oraz inne poprawne odpowiedzi w nim nieprzewidziane.

numer zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
1.	– Niż demograficzny z lat 50. i 60. trwał krócej niż ten z lat 80. i 90. (niż demograficzny z lat 80. i 90. trwał dłużej niż ten z lat 50. i 60.). – W czasie niżu demograficznego z lat 50. nastąpił mniejszy spadek urodzeń niż w latach 80. i 90. (w czasie niżu demograficznego z lat 80. i 90. nastąpił większy spadek urodzeń niż w latach 50.). Schemat punktowania: 1 pkt – podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi 0 pkt – podanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi, niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–1
2.	Opis A – koncyliacja [komisja koncyliacyjna] Opis B – mediacja Opis C – negocjacje Schemat punktowania: 2 pkt – podanie trzech poprawnych odpowiedzi 1 pkt – podanie dwóch poprawnych odpowiedzi 0 pkt – podanie jednej poprawnej odpowiedzi, niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–2
3.	(Społeczeństwo) masowe Schemat punktowania: 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–1
4.	Rozstrzygnięcie: Tak Przykład uzasadnienia: Plakat ukazuje zbiór podobnych postaci, co może wskazywać na zanik indywidualności, konformizm czy uniformizację kultury. Schemat punktowania: 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi (rozstrzygnięcia i uzasadnienia) 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–1
5.	Koncepcja narodu: etniczno-kulturowa [antropologiczna] Przykład uzasadnienia: Elementy, które przyczyniły się do powstania narodu kurdyjskiego, to: język, kultura i historia. Naród ten przetrwał pomimo nieposiadania własnego państwa. Schemat punktowania: 2 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi (nazwy koncepcji oraz uzasadnienia) 1 pkt – podanie nazwy koncepcji bez uzasadnienia 0 pkt – podanie jedynie uzasadnienia, niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–2

Kup vademecum

sklep.operon.pl/matura

numer pytania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
6.	A. Np. Jedynie wśród respondentów z Polski, w odróżnieniu od Czechów, Węgrów i Słowaków, większość uznaje prawo imigrantów do zamieszkania w ich kraju. B. Przykład przyczyny gospodarczej: ankietowani obawiają się o swoje miejsca pracy i konkurencję w tym zakresie ze strony imigrantów (Polacy obawiają się, że imigrantom trzeba będzie udzielać wsparcia finansowego, a fundusze te można by było przeznaczyć na rozwój gospodarczy kraju). Przykład przyczyny społecznej: respondenci kierują się stereotypami i z tego powodu są niechętni imigrantom (społeczeństwo polskie jest dość jednolite i nie jest przyzwyczajone do zamieszkiwania z innymi nacjami). Schemat punktowania: A. 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi B. 1 pkt – podanie dwóch przyczyn (gospodarczej i społecznej) 0 pkt – podanie jednej przyczyny, niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–2
7.	Np. Brak niezależności (wolności) mediów. (Cenzura, czyli kontrola informacji występujących w mediach). Na rysunku został przedstawiony diabeł (symbolizujący np. polityków, przedstawicieli biznesu itp.), który wyraźnie steruje (manipuluje) programem pokazywanym w telewizji, poruszając występującym w nim aniołem. Schemat punktowania: 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi uwzględniającej elementy z rysunku 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–1
8.	Np. Prezydent zwraca się do Trybunału Konstytucyjnego przed podpisaniem ustawy, robi to zatem zapobiegawczo, by uniknąć podpisania ustawy niezgodnej z Konstytucją RP. Schemat punktowania: 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – cytowanie treści tekstu źródłowego, niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–1
9.	– problemowe – odgórne – fakultatywne – ogólnokrajowe – wiążące Schemat punktowania: 2 pkt – poprawne podkreślenie pięciu przymiotników 1 pkt – poprawne podkreślenie czterech przymiotników 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–2
10.	D. Sojusz Lewicy Demokratycznej Przykład uzasadnienia: Program ten podkreśla dużą rolę państwa w udzielaniu pomocy najuboższym obywatelom, co jest charakterystyczne dla partii lewicowej. Schemat punktowania: 1 pkt – podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi (nazwy partii i uzasadnienia) 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–1
11.	A. A. świeckim B. Np. Stosunki między Rzeczpospolitą a Kościołem katolickim są regulowane konkordatem, ponieważ Stolica Apostolska jest podmiotem prawa międzynarodowego, zatem obie strony zawierają między sobą umowę międzynarodową, którą określa się mianem konkordatu. Schemat punktowania: A. 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi B. 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–2

numer pytania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
12.	Opis A – Białoruś [Republika Białorusi, Republika Białoruś], Bośnia i Hercegowina, Czarnogóra, Czechy [Republika Czeska], Macedonia, Mołdawia [Republika Mołdawii], Rosja [Federacja Rosyjska], Serbia, Słowacja [Republika Słowacka], Ukraina Opis B – Kosowo [Republika Kosowa], Litwa [Republika Litewska], Łotwa [Republika Łotewska], Estonia, Słowenia, Chorwacja Opis C – Niemcy [Republika Federalna Niemiec, RFN] Schemat punktowania: 2 pkt – poprawne wskazanie trzech przykładów 1 pkt – poprawne wskazanie dwóch przykładów 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–2
13.	A. Prawda B. Fałsz C. Fałsz Schemat punktowania: 1 pkt – poprawne wskazanie trzech odpowiedzi 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–1
14.	A. 115 B. 227 C. 235 Schemat punktowania: 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–1
15.	A. suwerenności [zwierzchnictwa] narodu B. praworządności [państwa prawa, rządów prawa, demokratycznego państwa prawnego] C. pluralizmu (politycznego) Schemat punktowania: 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–1
16.	A. przymus [obowiązek] wyborczy B. Przykłady argumentów zwolenników: – brak partycypacji wyborczej może poważnie zaszkodzić funkcjonowaniu demokracji – większy udział obywateli w wyborach wzmacnia legitymizację władzy Przykłady argumentów przeciwników: – takie rozwiązanie jest sprzeczne z zasadą wolności jednostki, istotnej w demokracji – przymus może zwiększyć niebezpieczeństwo przypadkowych wyborów obywateli niezorientowanych w rzeczywistości politycznej Schemat punktowania: A. 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi B. 1 pkt – podanie dwóch poprawnych argumentów (zwolenników i przeciwników) 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–2
17.	A. (Dochody) własne B. podatek od nieruchomości, podatek rolny, opłata uzdrowiskowa Schemat punktowania: A. 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – podanie niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi B. 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – podanie niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–2

numer pytania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
18.	Rozstrzygnięcie: Tak Przykład uzasadnienia: Doktor Andrzej Zawistowski apeluje w sprawie Danuty Siedzikówny, która była ofiarą organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990. Ściganie i ujawnianie zbrodni komunistycznych jest zadaniem statutowym IPN. Schemat punktowania: 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi (rozstrzygnięcia i uzasadnienia) 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–1
19.	A. [prawo] cywilne [zobowiązań] B. Odpowiedzialność deliktowa – [art.] 415 Odpowiedzialność kontraktowa – [art.] 471 Schemat punktowania: A. 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi B. 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–2
20.	A. (Zasada) hierarchiczności (aktów prawnych) B. – akty niższego rzędu muszą być zgodne z aktami wyższego rzędu – akty wyższego rzędu są ogólniejsze niż akty niższego rzędu (akty niższego rzędu są bardziej szczegółowe niż akty wyższego rzędu) – akty wyższego rzędu mogą uchylać akty niższego rzędu C. Akty te różni adresat, do którego są skierowane. (Akty powszechnie obowiązujące są skierowane do wszystkich obywateli, natomiast akty wewnętrznie obowiązujące obowiązują tylko jednostki organizacyjne, podlegające wydającemu je organowi.) Schemat punktowania: A. 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi B. 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi (dwóch cech hierarchiczności aktów prawnych) 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi C. 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi (różnicy) 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–3
21.	A. Tekst A – Kodeks postępowania karnego Tekst B – Kodeks karny wykonawczy Tekst C – Kodeks karny B. Normy prawa materialnego – (Tekst) C. Normy prawa formalnego – (Tekst) A. Schemat punktowania: A. 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi B. 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–2

numer pytania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
22.	A – Krajowa Rada Sądownictwa B – Prezydent RP Schemat punktowania: 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–1
23.	Rozstrzygnięcie: Nie Przykład uzasadnienia: Umowa sprzedaży nie jest ważna, ponieważ – choć dotyczy ona drobnej sprawy życia codziennego – doszło jednak do rażącego pokrzywdzenia osoby nieposiadającej zdolności do czynności prawnych – dziesięcioletniej Ewy. Schemat punktowania: 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–1
24.	A. Organizację Narodów Zjednoczonych B. Rozstrzygnięcie: Nie Przykład uzasadnienia: Komitet Praw Człowieka w Genewie jest funkcjonalnie związany z ONZ, ale skargę indywidualną do Komitetu można złożyć, powołując się na Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych, a nie na Powszechną Deklarację Praw Człowieka. Schemat punktowania: A. 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi B. 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi (rozstrzygnięcia i uzasadnienia) 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–2
25.	Opis A – Ukraina Opis B – Niemcy [Republika Federalna Niemiec, RFN] Opis C – Rosja [Federacja Rosyjska] Opis D – Białoruś [Republika Białorusi, Republika Białoruś] Schemat punktowania: 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–1
26.	Tekst nawiązuje do zmiany ładu jednobiegunowego [hegemonistycznego] na wielobiegunowy [policentryczny]. Schemat punktowania: 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–1
27.	A. Szwajcaria, Norwegia B. Przykłady pozytywnych skutków: 1) szybsze i łatwiejsze podróżowanie po krajach UE 2) ułatwienia w podejmowaniu nauki i pracy w UE Przykłady negatywnych skutków: 1) problemy z rozwijającą się przestępczością w UE 2) spadek dochodów osób mieszkających blisko granicy UE [ze względu na uszczelnienie zewnętrznych granic UE] Schemat punktowania: A. 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi B. 2 pkt – podanie dwóch skutków pozytywnych i dwóch skutków negatywnych 1 pkt – podanie dwóch skutków pozytywnych lub dwóch skutków negatywnych 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–3

numer pytania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
28.	Np. Według S. Huntingtona konflikty wynikają z różnic (kulturowych, religijnych) pomiędzy stronami, R. Girard sądzi natomiast, że to nie różnice, a podobieństwo (bliskość) powoduje konflikty. Schemat punktowania: 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–1
29.	A. D. UNHCR B. 2 Schemat punktowania: A. 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi B. 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–2
30.	A. Opis A – Robert Schuman Opis B – Konrad Adenauer Opis C – Paul (Henri) Spaak Opis D – Winston Churchill B. (Winston) Churchill Schemat punktowania: A. 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi B. 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–2
31.	A. Schemat punktowania: 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi	0–1
32.	Temat 1. Wyjaśnij, jakie problemy stanowią zagrożenie dla funkcjonowania współczesnej demokracji. Poziom III Wartość merytoryczna Zdający: 1) przedstawił w pełni wszystkie istotne aspekty zagadnienia, tj.: a) odwołał się do problemów i zagrożeń współczesnej demokracji: – bierność obywateli (np. jeśli chodzi o udział w wyborach czy referendum, słabe zaangażowanie w działalność partii politycznych, konsultacje społeczne, budżet obywatelski), – brak bezpieczeństwa socjalnego (wynikający np. z sytuacji na rynku pracy, niewielkiej wysokości zabezpieczeń na wypadek choroby czy niezdolności do pracy, niskich emerytur, niewystarczającej dostępności służby zdrowia), – zła kondycja gospodarki (np. recesja lub kryzys gospodarczy – często o charakterze międzynarodowym), – patologie życia publicznego (np. korupcja, populizm i demagogia), nepotyzm, kumoterstwo, klientelizm, partykularyzm), – słabo wykształcone społeczeństwo, POPRAWNOŚĆ MERYTORYCZNA Zdający nie popełnił żadnego błędu merytorycznego. SELEKCJA INFORMACJI Zdający przeprowadził poprawną selekcję i hierarchizację informacji (nie zamieszczył w pracy fragmentów niezwiązanych z tematem). JĘZYK, STYL I KOMPOZYCJA Zdający zaprezentował wywód w pełni spójny, harmonijny i logiczny.	0–12

Imię i nazwisko	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
	– konflikty wewnętrzne i zewnętrzne (np. społeczne, ekonomiczne, polityczne, zewnętrzna agresja). b) omówił konsekwencje występowania wspomnianych problemów i zagrożeń, np. podział obywateli na rządzących i rządzonych, tyrania większości, pozorna reprezentatywność, spadek zaufania obywateli do państwa, monopolizacja sfery gospodarki, upadek systemu demokratycznego. 2) wykorzystał znajomość i rozumienie różnych aspektów danego problemu do jego opisu w szerszym kontekście interpretacyjnym, np. formy partycypacji społecznej, działalność ruchów obywatelskich, przykłady współczesnego populizmu, 3) wykazał się znajomością licznych pojęć związanych z danym zagadnieniem, np. partycypacja obywatelska, oligarchizacja, alienacja elit, „sejmokracja”, charyzma, korupcja bierna i czynna, manipulowanie społeczeństwem, demokracja fasadowa, 4) wykazał się umiejętnością wyrażania opinii i formułowania ocen oraz wiązania ich z treściami w narracji, 5) wykorzystał materiał źródłowy, dołączony do tematu.	
Poziom II Wartość merytoryczna Zdający: 1) przedstawił w pełni większość istotnych aspektów lub pominął tylko jeden istotny aspekt zagadnienia, 2) wykorzystał znajomość i rozumienie wybranych aspektów danego problemu do jego opisu, bez uwzględniania w wystarczającym stopniu kontekstu interpretacyjnego, 3) wykazał się znajomością wybranych pojęć związanych z danym zagadnieniem.	POPRAWNOŚĆ MERYTORYCZNA Zdający popełnił jeden lub dwa błędy merytoryczne. SELEKCJA INFORMACJI Zdający przeprowadził niekonsekwentną selekcję informacji i ich hierarchizację (umieścił w pracy nieliczne fragmenty niezwiązane z tematem). JĘZYK, STYL I KOMPOZYCJA Zdający zaprezentował wywód nie w pełni uporządkowany.	0–8
Poziom I Wartość merytoryczna Zdający: 1) zasygnalizował jedynie większość istotnych aspektów lub pominął więcej niż jeden istotny aspekt zagadnienia, 2) wykorzystał w niewystarczającym stopniu znajomość i rozumienie wybranych aspektów danego problemu do jego opisu, bez ukazywania związków z kontekstem interpretacyjnym, 3) wykazał się znajomością jedynie nielicznych pojęć związanych z danym zagadnieniem.	POPRAWNOŚĆ MERYTORYCZNA Zdający popełnił trzy lub cztery błędy merytoryczne. SELEKCJA INFORMACJI Zdający przeprowadził w niewystarczającym stopniu selekcję informacji i ich hierarchizację (napisał pracę, której znaczną część stanowią fragmenty niezwiązane z tematem). JĘZYK, STYL I KOMPOZYCJA Zdający zaprezentował wywód w sposób chaotyczny i nielogiczny.	0–4
Treść pracy wskazuje, że zdający nie zrozumiał tematu.	Zdający popełnił co najmniej pięć błędów merytorycznych. Ponad połowę pracy stanowią fragmenty niezwiązane z tematem. Wywód jest niekomunikatywny.	0

Imię i nazwisko	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów		Liczba punktów
	Temat 2. Przedstaw system ochrony praw i wolności człowieka w Polsce i oceń jego funkcjonowanie.		0–12
	Poziom III Wartość merytoryczna Zdający: 1) przedstawił w pełni wszystkie istotne aspekty zagadnienia, tj.: a) scharakteryzował prawa człowieka wymienione w Konstytucji RP: – wolności i prawa osobiste, np. prawo do życia, nietykalność i wolność osobista, prawo do ochrony danych osobowych, wolność sumienia i wyznania, wolność wyrażania swoich poglądów, – wolności i prawa polityczne, np. wolność zgromadzeń, prawa wyborcze, wolność zrzeszania się, prawo do informacji o działalności organów władzy publicznej, – wolności i prawa ekonomiczne, socjalne oraz kulturalne, np. prawo do własności, prawo do nauki, prawo do ochrony zdrowia, prawo do urlopu i wypoczynku, b) scharakteryzował funkcjonowanie systemu ochrony praw człowieka w Polsce: – rządowy system ochrony praw człowieka, np. Rzecznik Praw Obywatelskich, Rzecznik Praw Dziecka, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych, Trybunał Konstytucyjny, sądy, – pozarządowy system ochrony praw człowieka, np. Amnesty International, Helsińska Fundacja Praw Człowieka, Polski Czerwony Krzyż, Caritas Polska, Polska Akcja Humanitarna, c) ocenił funkcjonowanie systemu ochrony praw człowieka w Polsce, np.: – rządowy system ochrony praw człowieka działa dość sprawnie: do RPO i RPD można zgłosić się w dowolnej formie i z każdą sprawą dotyczącą łamania praw człowieka, w Polsce działają niezależne sądy i trybunały, które są co najmniej dwuinstancyjne, a jeśli ta droga nie wydaje się wystarczająca, można także szukać pomocy w sądach międzynarodowych, – pozarządowy system ochrony praw człowieka także jest mocno rozbudowany – państwo polskie nie ogranicza tworzenia i działania NGO, mogą one występować w obronie praw człowieka, a także prowadzić działalność informacyjną i edukacyjną, 2) wykorzystał znajomość i rozumienie różnych aspektów danego problemu do jego opisu w szerszym kontekście interpretacyjnym, np. prawa mniejszości narodowych, etnicznych i religijnych, prawa obywatela w kontaktach z władzą i z mediami, Polska a europejski i uniwersalny system ochrony praw człowieka, 3) wykazał się znajomością licznych pojęć związanych z danym zagadnieniem, np. Konstytucja RP, kodeksy, skarga konstytucyjna, prawa pozytywne, prawa negatywne, prawa człowieka pierwszej, drugiej i trzeciej generacji, 4) wykazał się umiejętnością wyrażania opinii i formułowania ocen oraz wiązania ich z treściami w narracji.	POPRAWNOŚĆ MERYTORYCZNA Zdający nie popełnił żadnego błędu merytorycznego. SELEKCJA INFORMACJI Zdający przeprowadził poprawną selekcję i hierarchizację informacji (nie zamieścił w pracy fragmentów niezwiązanych z tematem). JĘZYK, STYL I KOMPOZYCJA Zdający zaprezentował wywód w pełni spójny, harmonijny i logiczny.	

Imię i nazwisko	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów		Liczba punktów
	Poziom II Wartość merytoryczna Zdający: 1) przedstawił w pełni większość istotnych aspektów lub pominął tylko jeden istotny aspekt zagadnienia, 2) wykorzystał znajomość i rozumienie wybranych aspektów danego problemu do jego opisu, bez uwzględniania w wystarczającym stopniu kontekstu interpretacyjnego, 3) wykazał się znajomością wybranych pojęć związanych z danym zagadnieniem.	POPRAWNOŚĆ MERYTORYCZNA Zdający popełnił jeden lub dwa błędy merytoryczne. SELEKCJA INFORMACJI Zdający przeprowadził niekonsekwentną selekcję informacji i ich hierarchizację (umieścił w pracy nieliczne fragmenty niezwiązane z tematem). JĘZYK, STYL I KOMPOZYCJA Zdający zaprezentował wywód nie w pełni uporządkowany.	0–8
	Poziom I Wartość merytoryczna Zdający: 1) zasygnalizował jedynie większość istotnych aspektów lub pominął więcej niż jeden istotny aspekt zagadnienia, 2) wykorzystał w niewystarczającym stopniu znajomość i rozumienie wybranych aspektów danego problemu do jego opisu, bez ukazywania związków z kontekstem interpretacyjnym, 3) wykazał się znajomością jedynie nielicznych pojęć związanych z danym zagadnieniem.	POPRAWNOŚĆ MERYTORYCZNA Zdający popełnił trzy lub cztery błędy merytoryczne. SELEKCJA INFORMACJI Zdający przeprowadził w niewystarczającym stopniu selekcję informacji i ich hierarchizację (napisał pracę, której znaczną część stanowią fragmenty niezwiązane z tematem). JĘZYK, STYL I KOMPOZYCJA Zdający zaprezentował wywód w sposób chaotyczny i nielogiczny.	0–4
	Treść pracy wskazuje, że zdający nie zrozumiał tematu.	Zdający popełnił co najmniej pięć błędów merytorycznych. Ponad połowę pracy stanowią fragmenty niezwiązane z tematem. Wywód jest niekomunikatywny.	0
	Temat 3. Rozstrzygnij, jaki model polityki Unii Europejskiej w stosunku do imigrantów jest korzystniejszy z ich punktu widzenia oraz z punktu widzenia ich nowej ojczyzny.		0–12
	Poziom III Wartość merytoryczna Zdający: 1) przedstawił w pełni wszystkie istotne aspekty zagadnienia, tj.: a) przedstawił politykę różnych państw Unii Europejskiej w stosunku do imigrantów – od nieufności i braku działań mających na celu integrację (imigranci jako „krótkookresowi goście”) do polityki włączania imigrantów w szereg społeczeństwa (model „tygla” i model wielokulturowości); b) rozważył problem stosunku państwa do imigrantów z punktu widzenia państwa, podając argumenty i kontrargumenty, np. – brak działań integracyjnych jest modelem pozornie „tańszym” dla państwa, które nie podejmuje, a zatem i nie finansuje żadnych działań; z drugiej strony może prowadzić do powstawania wyodrębnionych, wrogich państwu społeczności;	POPRAWNOŚĆ MERYTORYCZNA Zdający nie popełnił żadnego błędu merytorycznego. SELEKCJA INFORMACJI Zdający przeprowadził poprawną selekcję i hierarchizację informacji (nie zamieścił w pracy fragmentów niezwiązanych z tematem). JĘZYK, STYL I KOMPOZYCJA Zdający zaprezentował wywód w pełni spójny, harmonijny i logiczny.	

Imię i nazwisko	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
	– polityka włączania imigrantów w szeregi społeczeństwa jest z całą pewnością rozwiązaniem wymagającym aktywności ze strony państwa, co generuje koszty, z drugiej strony jest też szansą na zbudowanie różnorodnego, tolerancyjnego, związanego z państwem społeczeństwa; model „tygla” bardziej sprzyja powiązaniu imigrantów z państwem jako przyszłych obywateli, jednakże model wielokulturowości bardziej przyczynia się do wzbogacenia różnorodności społeczeństwa; c) rozważył problem stosunku państwa do imigrantów z punktu widzenia imigrantów, podając argumenty i kontrargumenty, np. – brak działań integracyjnych jest modelem nieulegającym imigrantom startu w nowej ojczyźnie, może się rzeczywiście przyczynić do traktowania państwa, do którego przybyli, jako tymczasowego miejsca zamieszkania; z drugiej strony może też prowadzić do większej mobilizacji imigrantów – część z nich być może będzie chciała podjąć próbę zmiany opinii o ich społeczności i ciężko pracować na pozytywny wizerunek; – polityka włączania imigrantów w szeregi społeczeństwa z całą pewnością pomaga imigrantom „wtopić” się w społeczeństwo danego państwa, czują się oni mocniej związani z państwem i innymi obywatelami; z drugiej strony model „tygla” może się przyczynić do zaniku odrębności etnicznej, stopniowego zaniku kontaktu z dawną ojczyzną, odejścia od swoich obyczajów i tradycji; model wielokulturowości pomaga imigrantom w zachowaniu tej świadomości i pielęgnowaniu obyczajów i tradycji; 2) wykorzystał znajomość i rozumienie różnych aspektów danego problemu do jego opisu w szerszym kontekście interpretacyjnym, np. problemy imigrantów w nowej społeczności, problemy finansowe państwa i imigrantów, stosunek obywateli danego państwa do imigrantów, 3) wykazał się znajomością licznych pojęć związanych z danym zagadnieniem, np. model „tygla” (francuski, asymilacji), model wielokulturowości (anglo-amerykański), stereotypy, integracja, etniczność, konflikty etniczne, 4) wykazał się umiejętnością wyrażania opinii i formułowania ocen oraz wiązania ich z treściami w narracji, 5) wykorzystał materiał źródłowy, dołączony do tematu.	
Poziom II Wartość merytoryczna Zdający: 1) przedstawił w pełni większość istotnych aspektów lub pominął tylko jeden istotny aspekt zagadnienia, 2) wykorzystał znajomość i rozumienie wybranych aspektów danego problemu do jego opisu, bez uwzględniania w wystarczającym stopniu kontekstu interpretacyjnego, 3) wykazał się znajomością wybranych pojęć związanych z danym zagadnieniem.	POPRAWNOŚĆ MERYTORYCZNA Zdający popełnił jeden lub dwa błędy merytoryczne. SELEKCJA INFORMACJI Zdający przeprowadził niekonsekwentną selekcję informacji i ich hierarchizację (umieścił w pracy nieliczne fragmenty niezwiązane z tematem). JĘZYK, STYL I KOMPOZYCJA Zdający zaprezentował wywód nie w pełni uporządkowany.	0–8

Imię i nazwisko	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów		Liczba punktów
	Poziom I Wartość merytoryczna Zdający: 1) zasygnalizował jedynie większość istotnych aspektów lub pominął więcej niż jeden istotny aspekt zagadnienia, 2) wykorzystał w niewystarczającym stopniu znajomość i rozumienie wybranych aspektów danego problemu do jego opisu, bez ukazywania związków z kontekstem interpretacyjnym, 3) wykazał się znajomością jedynie nielicznych pojęć związanych z danym zagadnieniem.	POPRAWNOŚĆ MERYTORYCZNA Zdający popełnił trzy lub cztery błędy merytoryczne. SELEKCJA INFORMACJI Zdający przeprowadził w niewystarczającym stopniu selekcję informacji i ich hierarchizację (napisał pracę, której znaczną część stanowią fragmenty niezwiązane z tematem). JĘZYK, STYL I KOMPOZYCJA Zdający zaprezentował wywód w sposób chaotyczny i nielogiczny.	0–4
	Treść pracy wskazuje, że zdający nie zrozumiał tematu.	Zdający popełnił co najmniej pięć błędów merytorycznych. Ponad połowę pracy stanowią fragmenty niezwiązane z tematem. Wywód jest niekomunikatywny.	0

Matura 2016

JEDYNE
SPRAWDZONE
**VADEMECUM
I TESTY**
NA RYNKU

BEZPŁATNA
PLATFORMA
ON-LINE

Wybierz pewną metodę!

www.sklep.operon.pl